ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Φεστιβὰλ Θεσ)νίκης

Η ΠΡΩΤΗ ΔΟΝΗΣΙΣ

Μὲ τὴν «Ἐπιστροφὴ τῆς Μήδειας»

ΤΟΥ ΑΠΕΣΤΑΛΕΜΕΝΟΥ ΜΑΣ *κ.* ΓΙΩΝΗ ΤΣΙΡΜΠΙΝΟΥ

ΜΕΤΑ τὴν χθεσινὴν θέρμανση τῆς ἀτμοσφαίρας, ἀπὸ τὴν προβολὴ τῶν πρώτων καλλιτεχνικῶν ἀξιώσεων τοῦ ἐφετινοῦ Γιοφεστιβὰλ «Ρωμαίος καὶ Ἰουλιέττα» καὶ τῆς ἑλληνικῆς — ἡ ὁποία καὶ ἀνοιξε τὸ Ἑλληνικὸ Φεστιβάλ — ἡ Ἐπιστροφὴ τῆς Μήδειας, συνεχίζεται τὸ ὅσον Φεστιβὰλ Ἑλληνικοῦ Κινηματογράφου διὰ πέμπτην ἡμέραν, μὲ τὰς ἑκτακτους προβολὰς τῆς μικροῦ μήκους ταινίας «Περπατώντας πάνω στὶς ραγιὲς» (Καναδᾶς) καὶ ἡ μεγάλου μήκους «Ἡ μέρα χτισμένη ζωὴ τοῦ Λεοπόλδου Β'» (Καναδᾶς). Ἔπίσης ἐν συνεχείᾳ θὰ προβληθῶν τὴν 7ην μ.μ. ἡ μικροῦ μήκους ἑλληνικὴ ταινία «Θρηνὸς ὁδόρος» τῶν σκηνοθετῶν κ. Σφήκα καὶ Σ. Τάρας καὶ ἡ μεγάλου μήκους ταινία τοῦ Τσὲκ Κανελλόπουλου «Παρείσιον» μὲ τὸν Ἄγγελο Ἀντωνόπουλον καὶ τὴν Ἀλεξάνδρα Λαδικοῦ.

Ἀκολούθως τὴν ἑσπέραν (10,30' μ.μ.) θὰ προβληθοῦν ἡ μικροῦ μήκους ταινία τοῦ κ. Ν. Μάστρον «25.000 χρόνια σ' αὐτὴ τὴν γῆ» καὶ ἡ μεγάλου μήκους «Τὸ κανόνι καὶ τ' ἀηδόνι» τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἡ ἀγγλικὴ Κοὺ πανέλλ.

Ὅπως, ἀπὸ χθὲς ἐξηλίβαμε πλέον εἰς καθαρὰς φεστιβαλικὴν ἀτμόσφαιραν. Τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν ἴσως τῶν πρώτων ἡμερῶν ἀρχίζει νὰ διαδέχεται ἡ ζήνοιος συζήτησις ἐπὶ ὁ ἐκκινησιστὴς καὶ οἱ διαπληκτισμοὶ πάντα δίδασι, μέσα εἰς τὸ πνεῦμα μιᾶς γενικότερης προσπάθειας ὑπὲρ τὴν προόδου καὶ τὴν διεθνῆ πλέον προβολὴν τοῦ ἑλληνικοῦ κινηματογράφου.

Η ΠΡΟΒΛΗΘΕΙΣΑ κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ Φεστιβὰλ, ἐκτὸς τῆς ἀγγλικῆ ταινίας τοῦ σκηνοθέτου Κένεθ Λόατ, ἡ Ὀρ, ἀφιερωμένη στὴν Τζόυ προκαλέσε πολλὰς συζητήσεις.

Τὸ σενάριο τῆς ταινίας τὸν Νέν Νταν καὶ Κένεθ Λόατ ἀσφαίρετα στὴ σχολιογράφη ζωὴ μιᾶς νέας γυναίκας ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ζῆ μὲ ἕνα ἑπαγγελματία κλέφτη ποὺ ὅταν αὐτὸς συλλαμβάνεται ἀρχίζει νὰ ἀναζητᾶ ἄλλον ἄνδρα ἀπὸ τὴν μία γνωριμία στὴν ἄλλη. Ὑπάρχει ὅμως γι' αὐτὸν καὶ τὸ παιδί τῆς. Κι' αὐτὸ γιὰ τὴν Τζόυ εἶναι ἡ κόρη μὲ ὅλες.

Ὁ σκηνοθέτης ἀκολουθεῖ τὴν κινηματογραφικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σεναρίου μὲ τὴν παραμόρφωσιν μικρῶν ἐπεισοδίων ἀπὸ κάθε περίοδο τῆς ζωῆς τῆς Τζόυ. Ὅλες δὲ οἱ σκηνὲς ἔχουν δοθῆ μὲ πολὺ τάλαντ καὶ ἔνα ρεαλισμὸ ποὺ κινδυνεύει νὰ φθάσῃ στὴν χυδαιότητα. Οἱ πολλὲς, ἐξ ἄλλου, καὶ σημαντικὲς λεπτομέρειες καὶ κουφάζουν καὶ μειώνουν κατὰ πολὺ τὴν ἀγκὼν συμπάθειον τοῦ θεατοῦ πρὸς τὴν ἡρωΐδα. Οὔτω, πέραν μερικῶν στιγμῶν συμμετοχῆς εἰς τὸ ἄρδμα τῆς Τζόυ καὶ ἀπὸ μερικὲς ἀπαράξεις σκηνῆς ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ παιδιοῦ τῆς ἀρίστου ἄλλου ἐνδιαφέροντος δὲν ὑπάρχει.

Ὁ Κάρολ Χοὺιστ σπάνιο ρόλο τῆς Τζόυ δίδει μία ἀξιοπρόσεκτο ἐρμηνεία, χωρὶς ὅμως νὰ θέσῃ ὑψηλὲς προκτάσεις ποὺς τὸ πραγματικὸν ἔργον τῆς ἡρωΐδας. Γενικῶς, ἡ ταινία δὲν προσθέτει τίποτε τὸ ἰδιαίτερον εἰς τὸ Φεστιβάλ.

Ἡ ἐτέρα ξένη ταινία, ἡ προβληθεῖσα τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ Φεστιβάλ, εἶναι ἡ ἀμερικανικὴ ταινία «Τὰ παιδὶ τῆς Ράζμαρυ», σκηνοθετημένη ἀπὸ τὴν γνωστὴν σκηνοθέτη τῆς ταινίας «Μόνον ἀρνούλιαστα» κ. Κοὺν Πολάνσκι. Ὁ σκηνοθέτης χειτζίζεται κι' ἐδῶ ἔνα ὑπὸ τὰ πρασφὴν του θέματος. Τὴν ἰκανὴ μαγεία, τὸ δὲ σεναρὶό του ἔχει πάρει ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα τοῦ Ἴρα Λεβίν. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι ἀπὸ τὴν πρώτην κι' ὅλας σκηνὴν κινεῖται τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατοῦ καὶ δημιουργεῖται μία ἀτμόσφαιρα μυστηρίου. Ὁ σκηνοθέτης κατορθώνει νὰ μυστήριον οὐτὸ καὶ ὅντας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατοῦ νὰ τὸ διατηρῇ μέχρι τέλους. Θαυμάσια φωτογραφία καὶ ὡραία χρώματα ἀπετέλουν ἀξιόλογα στοιχεῖα τῆς ταινίας. Ἐπίσης ἐρμηνεύεται ἐπίσης ἡ ταινία ἀπὸ τὴν Μία Φάρροου, τὸν Τζὼν Κασσαβέτη καὶ τὴν ἀκαρατείστον Ροὺθ Γκόρον.

Οἱ ἑλληνικὲς ταινίες

ΜΑΣ δημιουργεῖ πάντα μία ἀισταγκτικότητα καὶ ἐπιφυλαξη ἡ μεταφορὰ εἰς ἑπὶ καθ' ἡμέρα τῶν ἀρχαίων μύθων καὶ μάλιστα ἐκείνων, τοὺς ὁποίους οἱ ἀγγλοὶ ποιηταὶ τῆς ἀοχαιότητος τοὺς προσδιόν εἰς τὰς τραγῳδίας των κατὰ μοναδικὸν τρόπον.

Ἐν τούτοις, ἡ ταινία τοῦ κ. Τζὼν Κρίστιαν «Ἡ ἐπιστροφὴ τῆς Μήδειας», μὲς ἔπιτεσε ἀπόλυτες. Εἶδαμε μιὰ ὁλοκληρωμένη ταινία ὑψηλῶν καλλιτεχνικῶν ἀξιώσεων καὶ συγχρόνως ἀσκετὰ ἐμπορικές.

Κατ' ἀρχὴν, τὸ σενάριο τοῦ κ. Α. Πάρρη συλλαμβάνει πλήρως τὸ ἀντιστοιχεῖν τοῦ ἀρχαίου μύθου εἰς τὴν σύγχρονον μετεφορὰν του. Ἡ σκληρὴ δὲ ἐνδίκεια τῆς συγχρόνου Μήδειας ἡ ὁποία εὐνοιαζεῖ τὸν ἀνδρὸ τῆς ὁμαγὰ ἄλα νὰ σκοτώσῃ τὰ μόλαντιὰ παιδιὰ του, δὲν ἀστερεῖ εἰς φοβερὸν μεγαλεῖο ἀπὸ τὴν ἐκδίκησιν τῆς Μήδειας τῆς ἀρχαίας τραγῳδίας.

Τὸ σενάριο αὐτὸ λαμβάνει μὲ στὶ- βαρὰ χεῖνα ὁ σκηνοθέτης κ. Τζὼν Κρίστιαν, ἀνασπτύσσεις τὴς σφαίρες τὴς μὲ φύσιοιαν ἔντασιν ἀσχαίου δράματος. Δίδει δὲ μοναδικὰς σκηνὲς, ὡς οἱ σκηνὲς τῆς θυέλλης κατὰ τὴν ἀραν τοῦ τοκετοῦ, οἱ σκηνὲς τοῦ θανάτου τῆς Ἀγχάτισσας καὶ τέλος οἱ σκηνὲς τῆς φοβερᾶς ἐκδικήσεως. Ὅλα δὲ αὐτὰ κρατοῦσται εἰς ἕνα μεγὰς συγκοστηρμένης δραματικότητας καὶ μεγαλεῖου. Ἡ μόνη ἐνοχὴ ὑπερβολὴ εἶναι ἡ τρομερὰ ἀστοσίς τοῦ νεοσοῦ σωζόγνου τῆς ἀρχόντισσας ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατόν τῆς. Ἀρκετὰς συντελεστὴς τῆς ἐπιτυχοῦς ἀκαντήξεως τῆς σκηνοθετικῆς δουλειᾶς τοῦ κ. Κρίστιαν ἡ φωτογραφία τοῦ κ. Παύλου Φιλιππόου.

Ἡ ταινία ὅμως ηὐτύχεις καὶ ὁπὸ ἄποψιν ἐρμηνείας. Ἡ Κωστέλη ἐπιμουσγεῖ ἕνα ρόλο φαλῆς δραματικῆς ἐντάσεως καὶ μαλιστα καθαρὰς κινηματογραφικὸν. Ὁ κ. Λαμπρίδης ἐπίσης κρατεῖ καὶ ὁμιαιογρὲς λιτὸ καὶ ὁλοκληρωμένο τὸν ρόλο τοῦ. Ἐφείμου πολλὲς κακοτεχνίες καὶ μόνον παρασυρεῖται εἰς μερικὰς ὑπερβολὰς, εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ θανάτου τῆς ἀρχόντισσας συζόγου τοῦ. Μπορεῖ εἰς τὴν κ. Κοὺν ρόκου· εἶναι νέα ἀλλὰ ἐδεῖξε ὑρὶμότητα εἰς τὴν ἐμφανίσιν τοῦ ρόλου τῆς Μήδειας.

Ἡ κ. Τσσσὶ Κοδαζία ἐκφραστικὴ σὲ ὅλες τὶς σκηνὲς τῆς, ὁλοκληρώνει τὸν δημιουργικὸν τὴς ρόλον εἰς τὴς ἀγωνιώδεις στιγμὲς τὴς εἰσζέτησεις βιοθέσεις ἐκὶ τὴν ἠρωΐδα τοῦ ἔργου, ὅταν αὐτὴ εὑρίσκεται εἰς τὴν ὡσαν τοῦ τοκετοῦ.

Ἔκας ὅμως ταράγων τῆς ταινίας πρέπει νὰ τονισθῆ ἰδιαιτέρως, ἡ ἀρίστοσγρηστικὴ μουσικὴ τοῦ κ. Χρήστου Λεοντῆ. Ὁ ρυθμὸς καὶ ἡ μελωδία σὲ ἀπέμρους παραλλαγὲς ἑλληνικῶν μοτίβων συνοδεύει σωστὰ τὴς σκηνὲς τοῦ ἔργου.

Διὰ τὴν μικροῦ μήκους ταινίαν «Ἄνεν ὅρους», ἡ ὁποία προεβλήθη πρὶν ἀπὸ τὴν «Μήδεια», δὲν χρειάζεται νὰ πουμε πολλὰ λόγια. Οἱ νέοι ἔν πάτεις νὰ σπουγοτεχνοῦσται ἀκόμα κι' ἀν τοὺς γοάφῃς ὅτι ἔκαναν «ποιὸ θόρυβο γὶα τὸ τίποτε». Δυστυχῶς, δὲν ἀρεῖ νὰ πτύσεις μὲ μηχανὴ καὶ τὸ τραβᾶκε. Ὁ κινηματογράφος εἶναι πολυσύνθετος τέχνη, αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ σωβῆ καλὰ καὶ νὰ μ' μαθῆ ὁ νεαρὸς σκηνοθέτης τὴς ταινίας κ. Ν. Νικολαΐτης καὶ ἡ σεναριογράφος καὶ πρωταγωνίστρια δνὶς "Ἔλλη Λοΐζου.

ΤΩΝΗΣ ΤΣΙΡΜΠΙΝΟΥ

Τὰ γλωσσικά μας

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ τῆς «Ν. Πολιτείας» εἶχον τὴ γνώμη, πὼς ἀπὸ τὴν ὥλη τῆς ἐφημερίδας θὰ πρεπεῖ νὰ λεῖπ βέβαι καὶ μιὰ στήλη μὲ διάφορα γλωσσικὰ θέματα, ὀλιγοστακτικά, ὀρθογραφίας, ἐτυμολογικὰ κ.τ.λ., δοσμένα κατὰ τρόπον κάπως ἀπωσιονχαρακτικό, μὲ τὸ ἐπιπλέοιμα πὼς ὑπάρχει πανὸ τὰ ζωηρὰ τσαὶ πολλὰς Ἑλλήνων, ἀνεξαρτήτως φιλολογικῆς καταρτίσεως, νὰ γλωσσολογοῦν.

Τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ τοῦ κοινοῦ προκύπτει ἀπὸ τὴς στήλες τῶν ἐφημερίδων ὅλῃ τὴς ἐφημερίδας θὰ ἔρεπεν νὰ ἔχῃ βέβαι καὶ μιὰ στήλη μὲ διάφορα γλωσσικὰ θέματα, ὀλιγοστακτικά, ὀρθογραφίας, ἐτυμολογικὰ κ.τ.λ., δοσμένα κατὰ τρόπον κάπως ἀπωσιονχαρακτικό, μὲ τὸ ἐπιπλέοιμα πὼς ὑπάρχει πανὸ τὰ ζωηρὰ τσαὶ πολλὰς Ἑλλήνων, ἀνεξαρτήτως φιλολογικῆς καταρτίσεως, νὰ γλωσσολογοῦν.

Ἡ ἀπόδειξις αὐτὴ τοῦ κοινοῦ ἐπιβεβαιοῦται ἀπὸ τὴς ἀπλὲς τὴς ἔρωτήσεις, ὁποὺς ἀπὸ τὴς ἀπλὲς τὴς ἔρωτήσεις, ὁποὺς ἀπὸ τὴς ἀπλὲς τὴς ἔρωτήσεις ἀρχίζουν τὰ ἐρωτήματα τὴς ἐφημερίδας τὴ